

CONV 350/02

WG II 14

MUISTIO

Lähettäjä:	Sihteeristö
Vastaanottaja:	Työryhmä 2
Asia:	Muistio komission jäsenen Antonio VITORINOn johdolla 4.10.2002 pidetystä kokouksesta

Työryhmän 2 (perusoikeuskirja, Euroopan ihmisoikeussopimus) viides kokous pidettiin 4.10.2002 klo 14.30–17.30 komission jäsenen Antonio Vitorinon johdolla.

1. Yksityisten tosiasialliset oikeussuojakeinot Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa

Puheenjohtaja palautti työryhmän mieliin kokousasiakirjan n:o 21, jossa esitetään työryhmän ja muiden valmistelukunnan jäsenten esittämien lukuisten ehdotusten pohjalta katsaus yksityisten tosiasiallisiin oikeussuojakeinoihin Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa tehokkaan oikeussuojan saatavuutta koskevan perusoikeuden näkökulmasta. Puheenjohtaja korosti sitä, että vaikka kyseinen aihe liittyykin tavallaan yleiseen kysymykseen perusoikeuksista, sitä voidaan pohtia erillään perusoikeuskirjan sisällyttämisestä perussopimukseen sekä unionin liittymisestä Euroopan ihmisoikeussopimukseen.

Aluksi työryhmä kuuli valmistelukunnan tarkkailijajäsenenä toimivan Euroopan oikeusasiamiehen Jacob Södermanin esityksen, jossa hän selvitti tekemiään ehdotuksia (oikeusteitse tai muuten toteutettavia) muutoksenhakekeinoja koskeviksi perustuslain luonteisen sopimuksen artikloiksi (ks. asiak. CONV 221/02 CONTRIB 76). Söderman ehdotti muun muassa sitä, että kyseiseen sopimukseen sisällytettäisiin jäsenvaltioita koskeva velvoite – jollaisen yhteisöjen tuomioistuin on jo tulkinnut olevan voimassa EY:n perustamissopimuksen 10 artiklan perusteella – varmistaa, että kansalliset tuomioistuimet suojelevat tehokkaasti EU:n lainsäädännössä taattuja oikeuksia. Lisäksi Söderman ehdotti, että oikeusasiamiehellä olisi oikeus saattaa perusoikeuksiin liittyviä asioita yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi ja että luotaisiin oikeusperusta yhteisten eurooppalaisten hallinto-oikeudellisten periaatteiden yhdenmukaistamiselle.

Työryhmän keskustelussa käsiteltiin pääasiassa puheenjohtajan kokousasiakirjassa n:o 21 esitettyjä kolmea vaihtoehtoa.

Suuri enemmistö puhujista vastusti uuden oikeudellisen menettelyn luomista perusoikeuksien suojaamiseksi (kuten kokousasiakirjan n:o 21 vaihtoehto A: "*Verfassungsbeschwerde*" tai "*recurso de amparo*"). Puheenvuoroissa korostettiin, että jos perusoikeuskirja sisällytetään perustuslain luonteiseen sopimukseen, EU:n järjestelmässä nykyisin voimassa olevat, EY:n perustamissopimuksen 230 artiklan neljänteen kohtaan ja 234 artiklaan perustuvat muutoksenhakekeinot ovat kansalaisten käytettävissä myös perusoikeuskirjan mukaisten oikeuksien osalta, mikä olisi sinänsä suuri etu perusoikeuksien suojelun kannalta.

Muutamit jäsenet huomauttivat, että oikeussuojassa on puutteita, jotka johtuvat erityisesti EY:n perustamissopimuksen 230 artiklan neljännessä kohdassa mainitusta edellytyksestä, jonka mukaan kanteen kohteena olevan säädöksen on koskettava kantajaa erikseen eikä pelkästään suoraan. Kyseiset jäsenet ehdottivat sen vuoksi, että 230 artiklan neljännen kohdan sanamuotoa muutettaisiin hieman mainittujen puutteiden korjaamiseksi (kokousasiakirjan n:o 21 vaihtoehto B). Lisäksi arvosteltiin yhteisöjen tuomioistuimen toimivallan rajoituksia kolmannen pilarin osalta ja suojan puutetta sellaisten EU:n elinten kuten Europolin antamien säädösten suhteen.

Toisaalta joukko puhujia, jotka eivät tosin kieltäneet tiettyjen yksittäisten puutteiden olemassaoloa, totesivat olevansa yleisesti ottaen tyytyväisiä nykyisen muutoksenhakujärjestelmän toimivuuteen ja suhtautuivat varauksella järjestelmän perusteellisiin muutoksiin, erityisesti niistä seuraavaan

kansallisen tuomioistuimen ja yhteisön tuomioistuimen väliseen "työnjakoon". Erityisesti todettiin, että tällaisesta perusteellisesta muutoksesta voisi aiheutua huomattava työtaakka yhteisöjen tuomioistuimelle, jolloin tämä joutuisi mahdollisesti pidentämään käsittelyaikoja, mikä taas vaarantaisi kansalaisten tehokkaan oikeussuojan. Muutamat puhujat olivat toissijaisuusperiaatteen hengessä kiinnostuneita mahdollisuudesta sisällyttää perussopimukseen jäsenvaltioita koskeva velvoite järjestää kansallisella tasolla tehokkaita muutoksenhakukeinoja EU:n lainsäädännön takaamien oikeuksien osalta (asiakirjan n:o 21 vaihtoehto C).

Lopuksi puheenjohtaja totesi, että EY:n perustamissopimuksen 230 artiklan neljännen kohdan uudistusta ja sen vaikutuksia toimielimiin nähden on tarkasteltava samanaikaisesti muiden näkökohtien kanssa kuten yhteisöjen tuomioistuimen toimivallan rajaaminen asioissa, jotka liittyvät oikeus- ja sisäasioiden alaan, tai tuomioistuimen suorittama toissijaisuusperiaatteen noudattamisen valvonta. Puheenjohtaja katsoi, että sen mukaisesti työryhmän ei tulisi tehdä konkreettisia suosituksia vaan ohjata kysymys ja sen osalta annetut valmistelukunnan jäsenten erilaiset lausunnot valmistelukunnan tarkasteltavaksi asianmukaisessa yhteydessä.

=====